

ПРИНЦИПИ НАЛЕЖНОГО ВРЯДУВАННЯ В СПОРТІ (НА ПРИКЛАДІ ФЕДЕРАЦІЇ ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ УКРАЇНИ)

Діхтяр О.А. студентка 4 курсу

Кропивницька Т. А. доцент, кандидат наук з фізичного виховання і спорту

Національного університету фізичного виховання і спорту України

(Київ, Україна)

Анотація. У статті висвітлено результати аналізу інформації сайту Федерації легкої атлетики України на відповідність принципам належного врядування.

Ключові слова: *принципи, спорт, федерація, врядування, документи.*

Вступ. Спортивні федерації виступають однією з головних ланок організаційної системи управління фізичною культурою та спортом.

Федерація легкої атлетики України (ФЛАУ) є спілкою громадських організацій (територіальних федерацій легкої атлетики Автономної Республіки Крим, областей України, міст Києва та Севастополя), яка утворена на необмежений строк та є єдиним національним керівним органом легкої атлетики в Україні для управління нею, її розвитку та популяризації відповідно до цілей, встановлених Світовою легкою атлетикою, Європейською легкоатлетичною асоціацією та статутом організації [2]. З 2015 по 2022 рік саме Федерація легкої атлетики України отримувала найбільше державне фінансування з усіх літніх олімпійських видів спорту [3].

Про актуальність питань управління свідчать роботи зарубіжних і вітчизняних науковців. У своїй статті І. Іваницька [1] наголошує на важливості розміщувати статuti та відповідну інформацію в них на власних офіційних сайтах організацій, створювати консультативні органи, через які спортсмени та тренери можуть приймати участь у житті федерації;

розміщувати повну інформацію про членів правління, документи з фінансової звітності; створювати кодекси поведінки. Це все має покращити внутрішню підзвітність та контроль в спортивних організаціях. А Geeraert Arnout, Michael Groll і Jens Alm у своїх дослідженнях [4,5] розкривають важливість запровадження принципів належного врядування на прикладі міжнародних неурядових спортивних організацій з метою збереження їх цілісності та соціально-освітньої цінності в очах громадськості.

Мета дослідження - покращення якості врядування у Федерації з легкої атлетики України.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати офіційний сайт ФЛАУ на предмет розміщення необхідних документів, що відображають дотримання принципів належного врядування.
2. Дослідити документи в аспекті відповідності їх принципам належного врядування.

Матеріал і методи дослідження. Матеріалами є результати раніше проведених досліджень. Методи дослідження: аналіз літературних джерел та інформації в Інтернеті, синтез та узагальнення, порівняння, методика оцінки діяльності спортивних організацій відповідно належним принципам управління (розроблена Датським університетом спортивних досліджень, автор - доктор Арно Гераерт).

Результати дослідження та їх обговорення. Застаріла система управління є однією з головних проблем, що гальмує розвиток українського спорту.

З метою покращення етичних стандартів спорту та сприяння демократії, прозорості та свободи слова у світовому спорті Датський інститут спортивних досліджень розробив проєкт Play the Game в межах Національного проєкту управління спортом, де було виділено чотири принципи належного управління: «Прозорість», «Демократичність»,

«Внутрішня підзвітність», «Соціальна відповідальність». Ці принципи, у свою чергу, відображені у 274 показниках [1, 7]. Наші дослідження були спрямовані на вивчення контенту сайту ФЛАУ на відповідність базовим принципам належного врядування.

Що стосується принципу «Прозорість», ФЛАУ на власному сайті оприлюднює такі документи, як Статут, Структуру організації, Правила спортивних змагань, Положення про комісію розвитку та інформацію про своїх членів. Відповідно до зазначеного принципу потрібно розміщувати більш детальну інформацію про членів правління (наразі наявний лише перелік їхніх прізвищ). ФЛАУ не публікує звіти про свою фінансову діяльність, звіти про оплату праці членів правління, а також протоколи останніх загальних зборів на своєму веб-сайті.

Відповідно до принципу «Демократія» ФЛАУ розміщує інформацію про вибори членів та структуру самої організації. Позитивним моментом є те, що у ФЛАУ створені комісія атлетів з метою сприяння забезпеченню прав і захисту спортсменів, врахуванню їх поглядів при прийнятті рішень керівними органами федерації, вдосконалення співпраці з Комісіями атлетів НОК України, World Athletics і European Athletics. Також створений жіночий комітет і опубліковані документи, які регламентують їх діяльність.

Принцип «Внутрішня підзвітність» вимагає оприлюднення звітів, затвердження таких документів, як річний бюджет та стратегія, процедури подання та опрацювання скарг. На сайті ФЛАУ останній опублікований звіт датований ще 2018 роком, а розділ «звіти» на сайті - пустий. Хоч у статуті зазначено, що «Звіти керівних органів, посадових осіб та робочих підрозділів Секретаріату ФЛАУ надаються та оприлюднюються на офіційному сайті ФЛАУ у порядку і у формі, передбаченими відповідним рішенням про надання звітів». Про річний бюджет також немає жодної інформації.

На сайті опубліковано Положення про комісію розвитку, а у статуті є розділ «Порядок оскарження рішень, дій, бездіяльності керівних органів організації та розгляду скарг».

Останній принцип – «Соціальна відповідальність». На сайті є опублікований кодекс етики ФЛАУ, а також у статуті є розділ з приводу гендерної рівності.

Висновки. Результати аналізу контенту сайту ФЛАУ на предмет відповідності принципам належного врядування засвідчив, що найкраще ситуація складається з дотриманням принципів «Демократія» і «Соціальна відповідальність», найгірше – «Прозорість» і «Внутрішня підзвітність». Оприлюднення бюджету організації, звітування про свою діяльність, роботу членів, планів і стратегій розвитку підвищить довіру до ФЛАУ з боку бізнесу і суспільства.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці практичних рекомендацій для подальшого впровадження цих принципів у роботу Федерації легкої атлетики України.

Список використаної літератури

1. Кропивницька Т.А., Іваницька І.С. Передумови реалізації принципів належного врядування в діяльності спортивних федерацій з неолімпійських видів спорту. *Матеріали Міжнародної конференції молодих вчених «Молодь та Олімпійський рух»*. Київ. 2021. С. 29 – 30. [Інтернет]. Доступно: https://uni-sport.com.ua/sites/default/files/konferencya/molod_xiv_zbirnyk_traven_2021.pdf#page=30
2. Офіційний сайт Федерації легкої атлетики України [Інтернет]. Доступно: <https://uaf.org.ua/>
3. Як Україна фінансує спорт у 2022 році. Інфографіка Tribuna.com [Інтернет]. – 2022. – Доступно: https://ua.tribuna.com/tribuna/blogs/imbalance/3015264/?utm_source=copy
4. Geeraert Arnout, Michael Groll, and Jens Alm. Good governance in International Non-Governmental Sports Organisations: an empirical study on accountability, participation and executive body members in Sport Governing Bodies. 2013: 190 – 217. [Інтернет]. Доступно: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1406742/FULLTEXT01.pdf>

5. Geeraert Arnout. The limits and opportunities of self-regulation: Achieving international sport federations' compliance with good governance standards. *European Sport Management Quarterly*, 2019, 19.4: 520 – 538. [Інтернет]. Доступно: <https://lirias.kuleuven.be/retrieve/521914>

6. Chappelet JL. Existing governance principles in sport: a review of published literature. *Play the Game*. 2013; 222–240. [Інтернет]. Доступно: <http://www.icsspe.org/system/files/Chappelet%20%26%20Mrkonjic%20%282013%29.%20Existing%20G%20overnance%20Principles%20in%20Sport.pdf>

7. Johansen CF. Sports Governance Observer. 2019. [Інтернет]. Доступно: https://www.playthegame.org/media/9450784/SGO-2019_Christina-Friis-Johansen-131019_final.pdf